

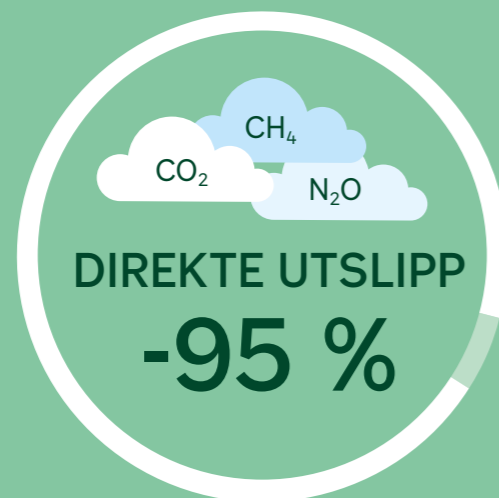
Oslo

Klimaundersøkelsen 2019

Atferd og holdninger blant
Oslos innbyggere og næringsliv

Oslos overordnede klimamål

Oslo skal redusere klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030

Målet er at Oslo skal bli klimarobust og i størst mulig grad tåle uønskede konsekvenser av klimaendringene

Det tredje året vi gjennomfører Klimaundersøkelsen

Det grønne skiftet kommer til å forandre byen vår, og vil være en av de mest omfattende forandringene Oslo kommer til å gjennomgå i nyere tid. Målet er en klimarobust by tilnærmet uten utslipp av klimagasser i 2030. Oslo kommunes klimastrategi, klimatilpasningsstrategi og klimabudsjetter spiller en viktig rolle i dette skiftet. For at Oslo skal nå sine klimamål må befolkningen og næringslivet være med på laget og ta del i store og små endringer.

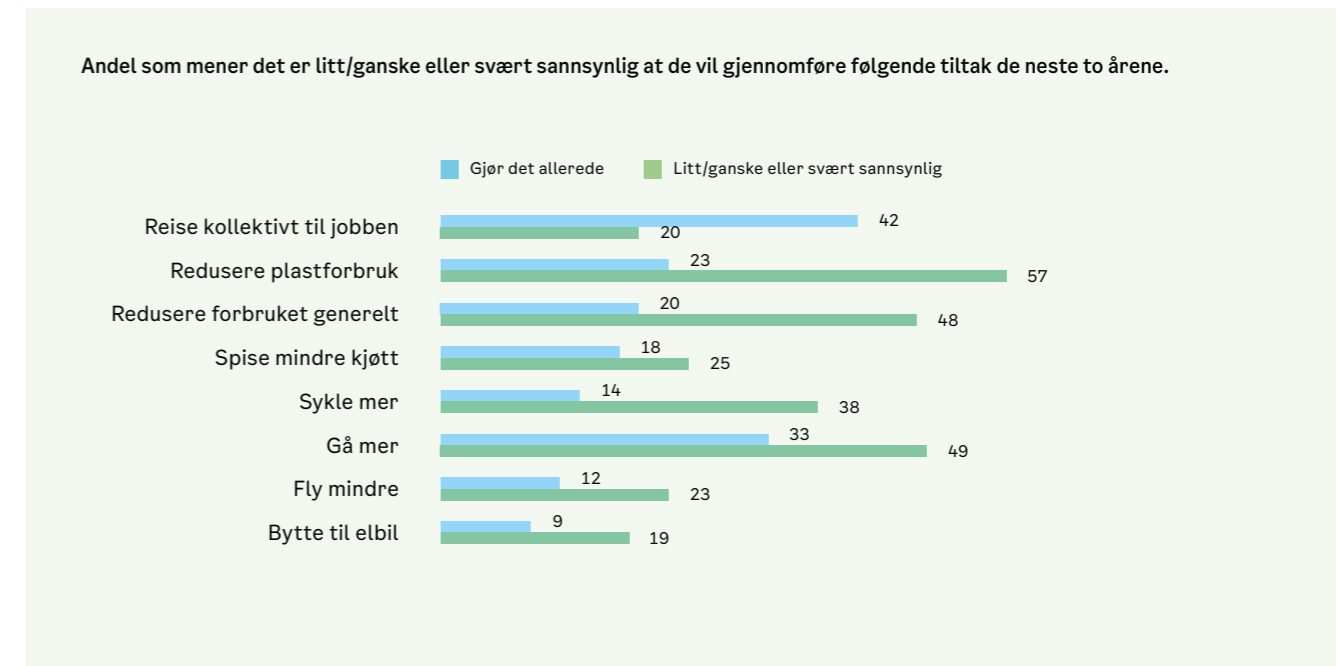
Det er tredje året på rad at Klimaetaten i Oslo kommune gjennomfører Klimaundersøkelsen. Den er en kartlegging av befolkningens og næringslivets holdninger og atferd når det gjelder miljø, klima og kommu-

nens klimastrategi. Befolkningsundersøkelsen er gjort i mars og april med 1506 respondenter i Oslo. Som i fjor ble undersøkelsen i tillegg gjennomført i Akershus, for å måle innbyggeres holdninger og atferd til de samme temaene med 997 respondenter. Det er også tredje gang vi intervjuer bedriftsledere i Oslo, i år med 605 respondenter.

Befolkningsundersøkelsen har en feilmargen innenfor +/- 1 prosent med 95 prosents sikkerhet.

Undersøkelsene er gjennomført av Kantar TNS på oppdrag for Klimaetaten.

Fremdeles bred støtte til klimarbeidet i Oslo

Årets klimaundersøkelse viser at det er bred støtte i befolkningen for byens klimastrategi og -mål. 76 prosent av innbyggerne i Oslo støtter det overordnede målet om 95 prosents reduksjon i klimagassutslippene innen 2030. Det er på nivå med tidligere år. Men det er flere som synes målet er svært viktig, 44 prosent, en økning på 5 prosentpoeng.

Støtten hos innbyggerne i Akershus til 95-prosents-målet ligger på hele 69 prosent, en økning på 4 prosentpoeng sammenlignet med 2018. Støtten til de overordnede målene er derfor sterk og stigende i hele regionen. Det er også en økning på 11 prosentpoeng i støtten til kommunens praktiske klimaarbeid, til 45 prosent.

Årets undersøkelse viser at innbyggerne i Oslo i økende grad ønsker å handle miljøvennlig i det daglige, enten det er snakk om å redusere plastforbruk, matsvinn eller å reise mer kollektivt og fly mindre. Kvinner er mer motiverte for miljøvennlige handlingsendringer enn menn, mens personer over 60 år er flinkest til å kildesortere og å kutte mengden mat som kastes.

I alle de tre årene Klimaetaten har gjennomført klimaundersøkelsen har byens innbyggere med klart fler-

tall ment at arbeidet med å nå klimamålene vil gjøre byen bedre å bo i. Støtten ligger på 63 prosent. Oppslutningen er som tidligere år sterkest i de indre bydelene, men det er også solid flertall i de ytre. Det er fortsatt stor oppslutning om kollektivtrafikken og et flertall for et mest mulig bilfritt sentrum.

Oslo bør gå foran

Det er dessuten flere som støtter at Oslo bør gå foran andre byer i sitt klimaarbeid, både nasjonalt og internasjonalt. I Oslo styrkes flertallet, mens oppslutningen øker fra et lavere utgangspunkt i Akershus.

54 prosent av Oslos innbyggere mener det er viktig at Oslo går foran andre byer i Norge for at landet skal nå sine klimamål, en økning på 3 prosentpoeng. I Akershus øker støtten med 3 prosentpoeng, til 41 prosent. 55 prosent av innbyggerne i Oslo mener det er viktig at Oslo går foran andre byer internasjonalt, en liten økning på 2 prosentpoeng sammenlignet med 2018. I Akershus øker støtten med 5 prosentpoeng, til 44 prosent.

45 prosent i Oslo mener kommunens innsats for å begrense klimagassutslippene er svært bra eller ganske bra, opp fra 34 prosent i 2018. 11 prosent mener den er

svært eller ganske dårlig, en nedgang på 3 prosentpoeng. Hele 85 prosent har fått med seg at Oslo er europeisk miljøhovedstad i år, og 43 prosent svarer at det inspirerer dem til økt miljøinnsats.

Bedre om handlingsendringer

I alle tre årene vi har gjennomført undersøkelsene har det vært viktig å kartlegge endringsviljen til å handle mer klimavennlig blant befolkningen. I år har vi introdusert to nye kategorier; en for dem som allerede gjennomfører handlingen og en for dem som mener den ikke er relevant for dem. Det gir oss status på oppslutning om handlingen, samtidig som vi får mer eksakt informasjon om dem som er villige til å endre atferd.

I fjorårets undersøkelse fikk vi til svar at 53 prosent ville svært/ganske sannsynlig reise oftere kollektivt til jobb eller skole. I år er dette tallet redusert til 20 prosent, men det er 42 prosent som sier at de gjør det allerede. Svarene i kategorien «lite sannsynlig» er

54 prosent av Oslos innbyggere mener det er viktig at Oslo går foran andre byer i Norge for at landet skal nå sine klimamål, en økning på 3 prosentpoeng.

redusert fra 29 prosent i 2018 til 14 i år. Dermed har vi tydeliggjort gruppen som faktisk kan ta mer kollektivt og den som allerede gjør det. 14 prosent sier det ikke er relevant, og det kan ha sammenheng med at det er mer enn 1 av 4 som sier at de i hovedsak går til jobb eller skole.

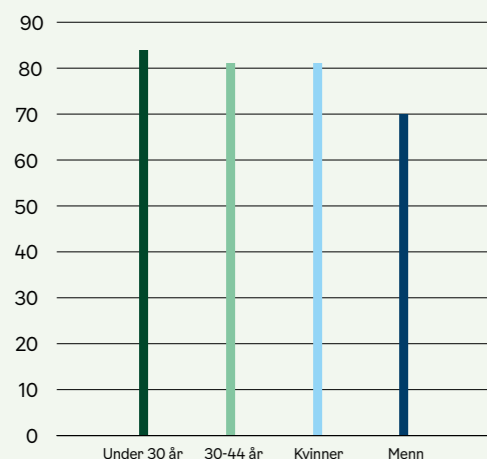
Kollektivtrafikken er et innarbeidet tilbud som allerede har stor oppslutning, mens for eksempel det å fly mindre er noe som er blitt mer aktuelt de siste årene. I Sverige ble ordet «flyskam» årets nyord i 2018 og resultatet fra årets undersøkelse viser at det er bevegelser i holdningene også i Oslo. I 2018 var det 24 prosent som svarte at det var sannsynlig at de ville fly mindre. 6 prosent svarte det var svært sannsynlig.

I år er det 12 prosent som sier at de allerede flyr mindre og 23 prosent som sier at det er sannsynlig at de vil fly mindre. Det gir samlet sett 35 prosent som allerede har gjort eller regner med å gjøre denne endringen, mens det i fjor var 24 prosent som svarte at det var sannsynlig at de ville fly mindre.

Demografiske forskjeller

Kvinner har mer miljøvennlig atferd, er mer motiverte og har mer miljøvennlige holdninger enn menn. De

Andel som mener at det er ganske eller svært viktig å nå Oslo kommunes klimamål

kjører mindre bil, reiser mer kollektivt og kildesorterer mer. Dette er sammenfallende resultater med de fleste andre undersøkelser.

Oppslutningen om klimamålene er, som tidligere år, klart høyere blant unge enn hos eldre. Blant dem under 30 år er det 84 prosent som synes det er ganske eller svært viktig at Oslo når sine klimamål om 95 prosents reduksjon innen 2030. Det er en økning på 10 prosentpoeng, til 58 prosent, blant dem som synes dette er svært viktig. Støtten i gruppen over 60 år er på 65 prosent, en nedgang på 6 prosentpoeng sammenlignet med 2018.

På den annen side er denne aldersgruppen langt bedre enn de unge i handling og faktisk reduksjon av plastforbruk (28 mot 16 prosent), kildesortering av plast (53 mot 40 prosent) og reduksjon av matsvinn (45 mot 25 prosent). Bildet er derfor ikke helt entydig.

I fjorårets undersøkelse falt oppslutningen om de overordnede klimamålene i de ytre bydelene. Årets undersøkelse viser en motsatt trend med svakt økende oppslutning i alle bydeler. Sterkest støtte finner vi i indre øst med 83 prosent og svakest i ytre øst med 66 prosent.

Klimaundersøkelsen viser også at klimamålene og klimaarbeidet har sterkest støtte blant innbyggerne som har mer enn 4 års utdanning på høyere nivå, med en støtte på 85 prosent. Støtten øker samtidig mest hos dem med grunn- og videregående utdanning, med 10 prosentpoeng, til 64 prosent.

Arbeidsreisene blir mer miljøvennlige

Nasjonal politikk legger opp til at all økning i persontransport skal tas i form av kollektivtrafikk, sykkel og gange. I Oslo er i tillegg målet at biltrafikken skal synke.

Resultatene de tre årene vi har gjennomført Klimaundersøkelsen viser at det er en langsiktig overgang fra biler på fossilt brennstoff til kollektivtrafikk, elbil og sykkel. Andel av jobbreiser foretatt med elbil har økt fra 2 prosent i 2017 til 5 prosent i 2019.

Flere sykler

Elsykkel viser en positiv langsiktig trend med en økning til 3 prosent. Totalt er det nå 17 prosent som helt eller delvis sykler til jobben, opp 5 prosentpoeng fra 2018. 2 av 3 innbyggere ønsker at forholdene skal legges bedre til rette for syklende.

Til tross for en liten nedgang på 2 prosentpoeng fra i fjor, er det fremdeles et flertall på 51 prosent som støtter prioritert fremkommelighet for syklistene og gående framfor bilister.

Befolkningen er delt på midten når det gjelder fjerning av parkeringsplasser i utvalgte traseer i byen for å bedre framkommeligheten for syklistene. 4 av 10 er for, og samme antall er mot. Støtten har økt med 3 prosentpoeng i år. 50 prosent av de unge under 30 år er tilhengere av å fjerne parkeringsplasser og det er interessant nok flere menn enn kvinner som positive til tiltaket. Det er særlig de over 45 år som er negative.

Sterk støtte til kollektivtrafikken

Kollektivtrafikken har en særdeles sterk posisjon i Oslo-området. Selv med en nedgang på 5 prosentpoeng i begge fylker, svarer 81 prosent i Oslo og 75 prosent i Akershus at det bør satses mer på kollektivtrafikken for å redusere behovet for bil. 70 prosent i Oslo sier at kollektivtilbudet dekker deres daglige behov i ganske/svært stor grad, en nedgang på 3 prosentpoeng.

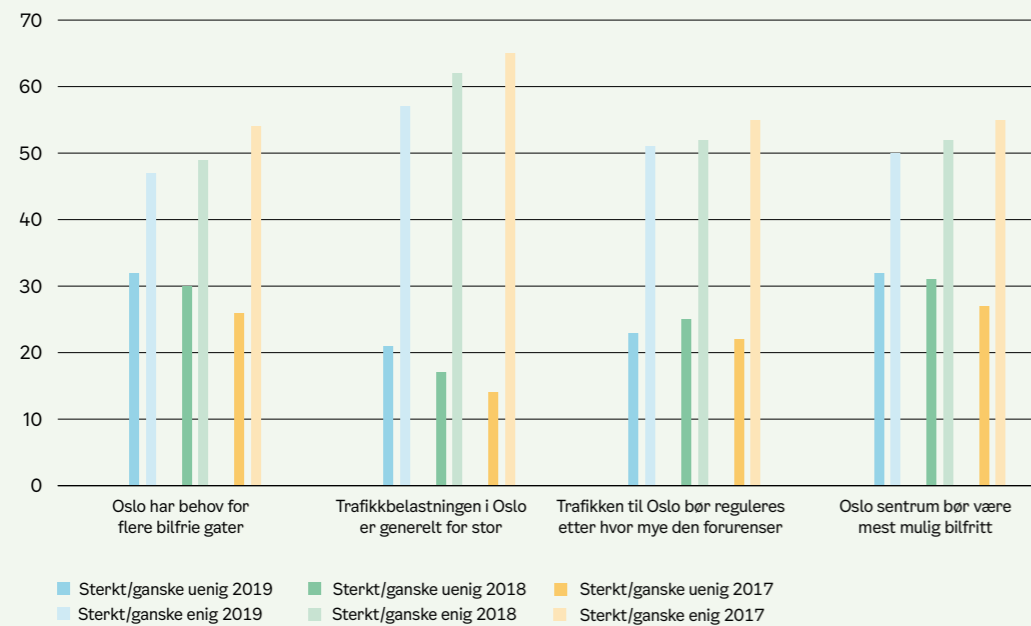
42 prosent i Oslo sier de benytter kollektivt så mye de kan til jobb eller skole og 20 prosent sier det er

Transportmiddel brukt til jobb

	2017	2018	2019
Bil	25 %	20 %	20 %
Elbil	2 %	4 %	5 %
Sykkel	14 %	11 %	14 %
Elsykkel	2 %	1 %	3 %
Kollektivt	64 %	65 %	62 %
Går	29 %	27 %	28 %
Tog		6 %	6 %

I hvilken grad innbyggerne er uenige eller enige i følgende utsagn om bilbruk i Oslo.

ganske/svært sannsynlig at de vil benytte kollektivt oftere de neste 2 årene.

Vil redusere trafikken

57 prosent mener trafikkbelastningen i Oslo generelt er for stor, en nedgang på 5 prosentpoeng fra 2018. Det er et flertall på 51 prosent som mener trafikken bør reguleres etter hvor mye den forurensrer byen og 46 prosent mener miljø- og tidsdifferensierte bompenger er viktig for å redusere forurensingen og biltrafikken inn til Oslo. Den store endringen finner

Den store endringen finner vi blant dem som frivillig vil bruke bilen mindre for å begrense utslippene. 46 prosent er villig til å gjøre dette, en oppgang på 5 prosentpoeng.

vi blant dem som frivillig vil bruke bilen mindre for å begrense utslippene. 46 prosent er villig til å gjøre dette, en oppgang på 5 prosentpoeng. Det er viktig å understreke at utsagnet er blitt endret til «for å redusere utslippene» fra «for å bidra til at Oslo skal nå klimamålene».

Ekstremvær og klimatilpasning

Oslo kommune har en egen strategi for klimatilpasning og arbeider systematisk for å gjøre byen i stand til å håndtere det nye klimaendringene, spesielt gjelder dette overvann i forbindelse med styrtregn. Som i 2018, er det cirka 1 av 4 som har opplevd problemer i forbindelse med ekstremvær.

51 prosent mener boligen er godt sikret mot intenst styrtregn, mens det er kun 7 prosent som mener den ikke er det. Mer enn 1 av 4 er imidlertid usikre på om boligen er godt sikret, en økning fra 19 til 27 prosent.

Næringslivet tar steg i grønn retning

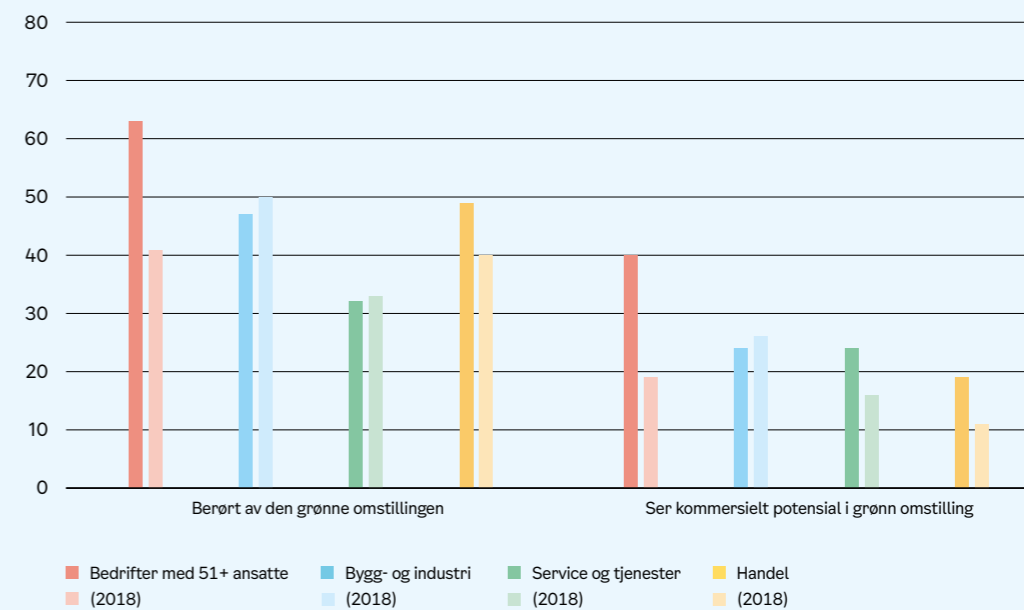
74 prosent av befolkningen i Oslo mener at næringslivet i byen må ta et større ansvar for å redusere sine klimagassutslipp. Det er næringslivet enig i. 66 prosent svarer det samme i undersøkelsen blant bedriftsledere i Oslo, og bare 10 prosent svarer at de er svært eller ganske uenige i påstanden.

Bedriftene i Oslo tar da også et stort steg i retning av å legge til rette for mer miljøvennlig virksomhet, viser årets undersøkelse. Det gjelder spesielt de større bedriftene med flere enn 51 ansatte. 58 prosent av disse sier at hovedaktivitetene berøres i omstillingen til et lavutslippssamfunn, opp 17 prosent fra 2018.

Selv om klima- og miljøbevisstheten har økt siden forrige undersøkelse, er det på flere områder betydelig forbedringspotensial.

Næringslivet bidrar direkte til klimagassutslippene i Oslo gjennom produksjon, transport og eiendom. Bedriftenes handlinger og prioriteringer har også stor indirekte innvirkning på byens klimagassutslipp, blant annet gjennom arbeidstakeres jobbreisevaner og innbyggernes tilgang på miljøvennlige varer og tjenester. Det er derfor svært viktig at næringslivet i Oslo støtter opp om klimastrategien og -målene.

Bedrifter som blir berørt av grønn omstilling og ser kommersielt potensial i den grønne økonomien.

Strategisk viktig

Klima er blitt en viktigere del av strategien for en større andel av bedriftene. 75 prosent av virksomhetene mener at det er viktig å bli oppfattet som klima- og miljøvennlig av kundene, opp 3 prosentpoeng fra 2018. Langt færre enn disse ser foreløpig kommersielle muligheter i grønn økonomi, men andelen stiger 7 prosentpoeng til 22 prosent. Blant bedriftene med mer enn 51 ansatte (51+) svarer 40 prosent at omlegging til grønn økonomi i svært stor eller ganske stor

Blant bedriftene med mer enn 51 ansatte (51+) svarer 40 prosent at omlegging til grønn økonomi i svært stor eller ganske stor grad gir nye kommersielle muligheter.

grad gir nye kommersielle muligheter. Det er opp 21 prosentpoeng.

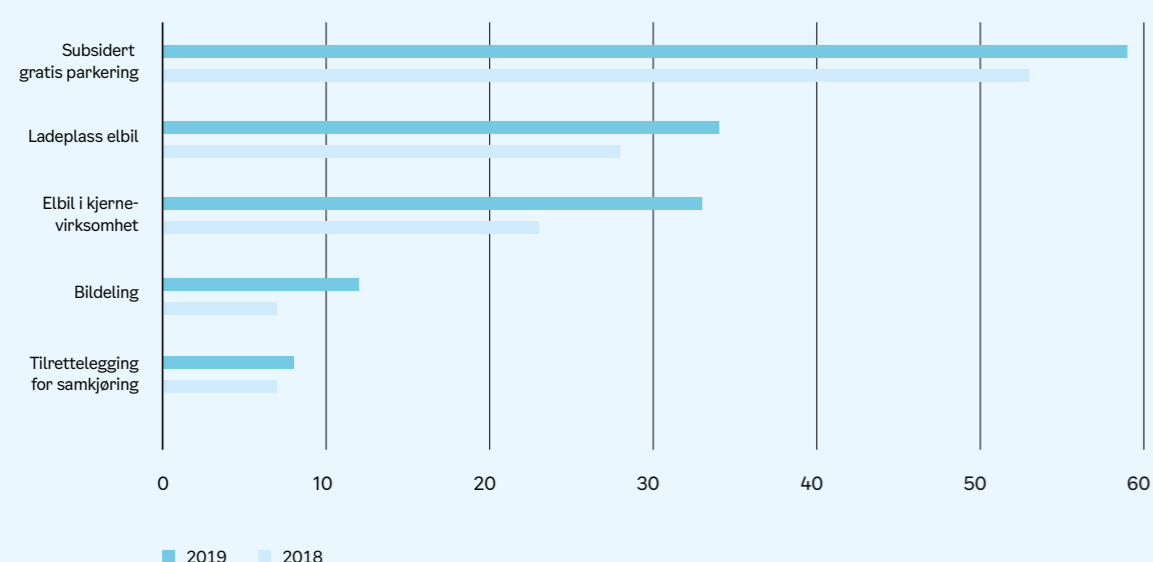
For å ytterligere underbygge trenden har hver fjerde bedrift endret strategi for å møte en grønnere økonomi, og 51+-bedriftene leder an med 45 prosent, opp 10 prosentpoeng fra i fjor.

Bedriftene er blitt litt flinkere til å stille klima- og miljøkrav til sine leverandører, men det er fortsatt mye å hente på dette området. Kun 11 prosent stiller krav i betydelig grad, opp 3 prosentpoeng. 42 prosent gjør det i noen grad. 51+-bedriftene er noe bedre, med 20 prosent som i betydelig grad stiller krav.

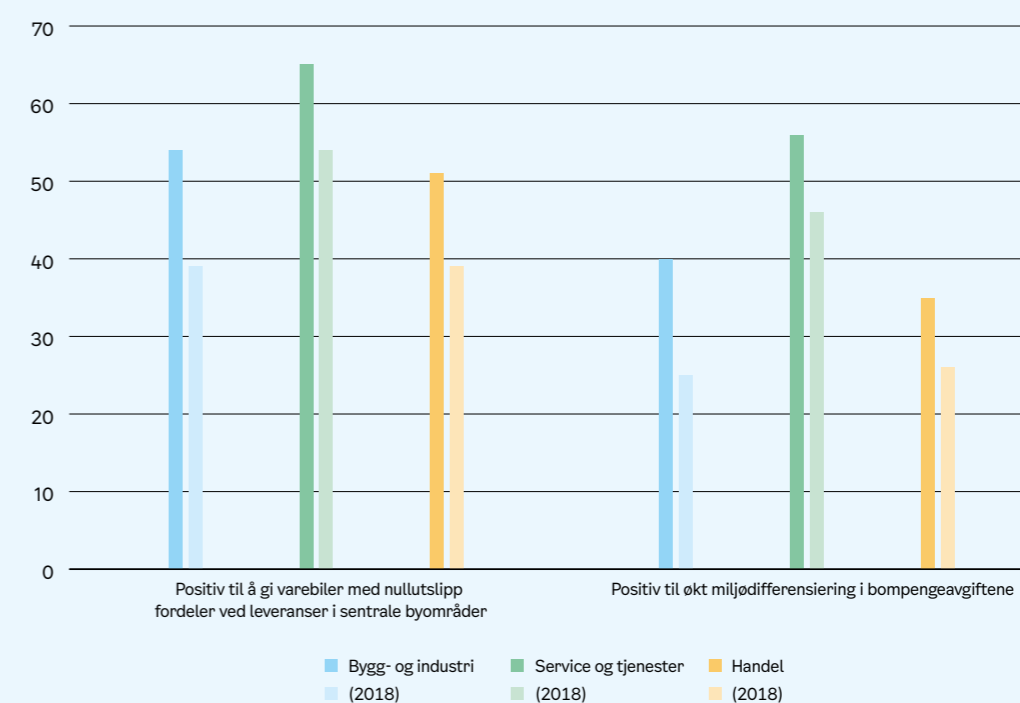
Klimaendringer og verdikjede

Et stort flertall av bedriftene forventer ikke å bli berørt av klimaendringer. Kun 17 prosent forventer å bli berørt av konsekvensene av lokale klimaendringer

Tiltak og løsninger bedriftene har gjort i sin transportplanlegging.

Holdninger til løsninger for mer miljøvennlig transport i Oslo.

i stor eller svært stor grad. Det er imidlertid flere som forventer at bedriftens verdikjede vil påvirkes av globale klimaendringer. Hver fjerde bedrift forventer dette, og 36 prosent av de større virksomhetene forventer at de blir berørt i stor eller svært stor grad.

Samtidig vil 41 prosent av bedriftene legge vekt på at bygget skal tåle forventede klimaendringer ved rehabilitering eller valg av nye lokaler.

Positive til offentlige miljøkrav

57 prosent av bedriftene i Oslo er noe eller svært positive til at det settes strengere miljø- og klimakrav i offentlige anbud. Det er 9 prosentpoeng høyere enn i 2018. Blant de største bedriftene er 41 prosent svært positive.

Bedriftene opplever likevel i mindre grad at strengere klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser påvirker

dem. 60 prosent påvirkes i svært liten/ganske liten grad, og det er en økning på 12 prosentpoeng. De som påvirkes i stor/svært stor grad har gått ned med 4 prosentpoeng, til 20 prosent.

Et resultat som trekker i andre retning er at flere 51+-bedrifter opplever at det har vært en endring i kommunens klimapolitikk for et grønnere næringsliv de siste to årene. 52 prosent opplever grønn endring, en økning på 12 prosentpoeng.

60 prosent er positive til å gi varebiler med nullutslipp fordeler i sentrale byområder, en oppgang på 13 prosentpoeng.

Oslo kommunes kommunikasjon om klimaarbeidet til bedriftene oppfattes å ha blitt litt bedre. Det er en nedgang på 6 prosentpoeng til 54 prosent som sier at de i svært/ganske liten grad har fått tilstrekkelig informasjon. 12 prosent sier de i ganske stor/svært stor grad har fått tilstrekkelig informasjon.

Mer miljøvennlig transport

Næringslivet i Oslo har i stor grad tilrettelagt for bilbruk, men bedriftene tilrettelegger i økende grad for mer miljøvennlige alternativer. I overkant av halvparten har subsidierte eller gratis parkeringsplasser. 46 prosent har nå ladeplasser for elbiler, opp 7 prosentpoeng fra 2018. Hver tredje bedrift benytter nå elbiler i sin kjernevirksomhet, opp 9 prosentpoeng. Blant 51+-bedriftene bruker hele 46 prosent elbil, også det opp 9 prosentpoeng fra 2018.

65 prosent svarer «Ja» eller «Delvis» på om de tilbyr

trygg sykkelparkering til sine ansatte, opp fra 57 prosent i 2018. Kun 13 prosent subsidierer helt eller delvis ansattes utgifter til kollektivtransport, en liten stigning på 2 prosentpoeng fra i fjor. Blant 51+-bedriftene har 82 prosent tilgang på trygg sykkelparkering, en økning på 13 prosent. Tilgang til garderobe med dusj er på samme nivå i begge grupper og med tilsvarende økning.

Ønsker miljødifferensiering

I takt med utviklingen styrkes også holdningene til mer miljøvennlig transport. 60 prosent er for eksempel positive til å gi varebiler med nullutslipp fordeler i sentrale byområder, en oppgang på 13 prosentpoeng. Nesten halvparten (49%) er også positive til økt miljødifferensiering i bompengavgiftene, opp 12 prosentpoeng fra 2018. 14 prosent av bedriftene er negative til dette, en nedgang på 4 prosent.

Grad av kildesortering blant bedriftene i Oslo.

Bygg og avfall

Flere virksomheter er også opptatt av å redusere energibruken i bygg, og 51+-bedriftene vektlegger i større grad klima- og miljøhensyn i rehabilitering eller valg av nye lokaler. 40 prosent vil nå vektlegge det i stor grad, en oppgang på 9 prosentpoeng.

I Oslo har kildesortering tidligere ikke vært veldig utbredt blant bedriftene. I år svarer 53 prosent at de i stor grad kildesorterer, opp 3 prosentpoeng. Igjen er det de største bedriftene som står for den positive utviklingen, med 69 prosent som i stor grad kildesorterer, en økning på 7 prosent. 20 prosent av bedriftene har i stor grad satt inn tiltak for å redusere mengden avfall, 50 prosent sier at de i noen grad har gjort dette.

Blant de store bedriftene er det 41 prosent som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp, identisk som i 2018. Blant alle bedriftene er det 19 prosent som har satt utslippsmål, en nedgang på 3

prosent. I år spurte vi imidlertid i tillegg om bedriftene fører utslippsregnskap, noe som kan ha påvirket resultatet på dette spørsmålet. 34 prosent av de store bedriftene fører egne utslippsregnskap, men undersøkelsen avdekker at det er et stort potensial i næringslivet for å systematisere sine klimatiltak.

Blant de store bedriftene er det 41 prosent som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp, identisk som i 2018.

Oslo kommune
Klimaetaten
Olav Vs gate 4
0037 Oslo

E-post postmottak@kli.oslo.kommune.no
Web www.oslo.kommune.no
www.klimaoslo.no